

**Raport z diagnozy potrzeb i oczekiwań szkoleniowych
kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji
społecznej z terenu województwa warmińsko –
mazurskiego przeprowadzonej w ramach Projektu
„Akademia Pomocy Społecznej“ realizowanego przez
Województwo Warmińsko– Mazurskie w partnerstwie z
Województwem Podlaskim w ramach Programu
Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-
2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu
Społecznego.**

Olsztyn, maj 2020 roku.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wykaz skrótów:

Skrót	Wyjaśnienie
CIS	Centrum Integracji Społecznej
COM	Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne
CUS	Centrum Usług Społecznych
DDP	Dzienny Dom Pomocy
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GR	Grupa Robocza
KIS	Klub Integracji Społecznej
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
MOS	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii
MOW	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
NK	Niebieska Karta
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej (w tym Miejski, Miejsko-Gminny i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
RODO	rozporządzenie o ochronie danych osobowych
SFWON	Solidarnościowy Fundusz Wsparcia osób Niepełnosprawnych
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
UE	Unia Europejska
WCAG 2.1	Web Content Accessibility Guidelines 2.1 (Wytyczne dotyczące stron internetowych)
ZI	Zespół Interdyscyplinarny
ZK	Zakład Karny
ZP	Zakład Poprawczy
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Diagnozę potrzeb szkoleniowych przeprowadzono, zgodnie z harmonogramem Projektu, w dniach od 3 kwietnia 2020 r. do 20 maja 2020 r. Ankietę rozesłano drogą mailową do instytucji pomocy i integracji społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego, tj. powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, dziennych domów pomocy społecznej, centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, schronisk i noclegowni dla bezdomnych. Ponadto umieszczono ankietę na stronie internetowej Projektu www.warmia.mazury.pl w zakładce „Polityka społeczna” podzakładce „Akademia Pomocy Społecznej”. Wzór ankiety w załączeniu.

Przy opracowaniu diagnozy wykorzystano bazę instytucji pomocy i integracji społecznej województwa warmińsko – mazurskiego, zgodnie z którą na terenie województwa funkcjonuje (wg stanu na 31 grudnia 2019 r):

- 116 ośrodków pomocy społecznej;
- 19 powiatowych centrów pomocy rodzinie;
- 51 domów pomocy społecznej;
- 70 środowiskowych domów samopomocy;
- 24 dzienne domy pomocy;
- 21 placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku;
- 22 placówki udzielające tymczasowego schronienia;
- 39 ośrodków wsparcia doraźnego dla bezdomnych;
- 10 centrów integracji społecznej;
- 48 klubów integracji społecznej.

Instytucje biorące udział w diagnozie poproszono o wskazanie:

- a) liczby kluczowych pracowników bezpośrednio pracujących z osobami zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności osób na stanowiskach takich jak pracownik socjalny i aspirant pracy socjalnej;
- b) liczby pracowników zainteresowanych udziałem w szkoleniach w wymienionych obszarach tematycznych oraz zaproponowanie preferowanych przez nich, a nie wymienionych w ankiecie, tematów;
- c) potrzeb i oczekiwań dotyczących szkoleń.

W badaniu wzięło udział **167 instytucji**, w których wskazano **1 327** kluczowych pracowników. Wykaz instytucji, do których przesłano ankietę, prezentuje tabela numer 1.

Tabela nr 1: Procentowy udział instytucji które wypełniły ankietę, w stosunku do wszystkich instytucji, które wypełniły ankietę.

instytucja	%
PCPR	9,58 %
OPS	56,29 %
DPS	16,17 %
ŚDS	17,37 %
domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	0,6 %
DDP, CIS, KIS, schroniska i noclegownie dla bezdomnych	0 %

Spośród wszystkich instytucji, ankiety wypełniły: 94 ops-y, 16 pcpr-ów, 29 śds-ów, 27 dps-ów oraz 1 dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Niewielka liczba odpowiedzi z placówek dziennego pobytu wynika z zawieszenia funkcjonowania podmiotów z powodu stanu epidemii COVID-19.

Pomimo trudnej sytuacji epidemiologicznej ponad połowa instytucji pomocy społecznej działających w trybie ciągłym udzieliła odpowiedzi na przesłaną ankietę.

Tabela nr 2: Procentowy udział instytucji, które wypełniły ankietę, w stosunku do wszystkich instytucji danego typu, funkcjonujących na terenie województwa warmińsko – mazurskiego.

instytucja	%
PCPR	84,21%
OPS	81,03%
DPS	52,94%
ŚDS	41,43%
domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	25,00%
DDP, CIS, KIS, schroniska i noclegownie dla bezdomnych	0%

Jak wynika z przesłanych informacji chęć udziału w zaplanowanych szkoleniach wyraziło **2 999** kluczowych pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa warmińsko – mazurskiego. Przyjęto założenie, że jeden kluczowy pracownik z danej instytucji może uczestniczyć w kilku szkoleniach.

Szczegółowe informacje na temat liczby/% kluczowych pracowników zainteresowanych udziałem w szkoleniach, przedstawia tabela numer 3.

Tabela nr 3: Liczba/% kluczowych pracowników zainteresowanych udziałem w szkoleniach w stosunku do wskazanej liczby kluczowych pracowników ogółem.

TEMATY SZKOLEŃ		Liczba kluczowych pracowników zgłoszonych na szkolenie	% kluczowych pracowników zainteresowanych danym szkoleniem w stosunku do wskazanej liczby kluczowych pracowników ogółem
1.	Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej – nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.	488	36,77
2.	Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.	375	28,26

3.	Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.	315	23,74
4.	Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.	218	16,43
5.	Program „Posiłek w szkole i w domu” – aspekty prawne realizacji.	189	14,24
6.	Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.	187	14,09
7.	Zmiany dotyczące środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.	182	13,72
8.	Zmiany przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności.	146	11,00
9.	Zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.	127	9,57
10.	Prawne aspekty działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo – Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych.	119	8,97

11.	Realizacja działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych) grupa docelowa programu.	105	7,91
12.	Program „Opieka 75+” - możliwość uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym.	101	7,61
13.	Działania wynikające z Rządowego Programu Dostępność Plus.	82	6,18
14.	Szkolenia dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów.	63	4,75
15.	Inne propozycje szkoleń dotyczące nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych wprowadzonych w ustawie o pomocy społecznej oraz zmian wprowadzonych w innych ustawach dotyczących obszaru pomocy i integracji społecznej.	302*	22,76

*Jest to łączna liczba osób, które zgłosiły inne propozycje szkoleń niż wskazane w formularzu. Rożnorodność tematyczna wskazanych szkoleń oraz niedostateczna liczba osób zgłoszona na poszczególne tematy uniemożliwia stworzenie grupy szkoleniowej.

Potrzeby i oczekiwania dotyczące szkoleń celem uszczegółowienia tematyki szkoleń:

1. Zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej – nowelizacja ustawy jest w trakcie prac legislacyjnych.

- Zmiany przepisów ustawy o pomocy społecznej dotyczące ŚDS, DPS;
- Nowe rozwiązania organizacyjno-prawne wprowadzone w ustawie o pomocy społecznej;
- Aktualizacja wywiadów środowiskowych;
- Obowiązki informacyjne podopiecznych i członków rodziny osoby umieszczonej w placówce;
- Zastosowanie przepisów w praktyce;
- Prowadzenie i dokumentowanie spraw z zakresu pomocy społecznej;
- Zmiany w związku z COVID-19 i świadczeniem uzupełniającym.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych.

- Ochrona pracowników przed chorobami zakaźnymi w okresie pandemii, realizowanie czynności zawodowych w sytuacji zagrożenia epidemiologicznego;
- Zajęcia praktyczne z samoobrony;
- Możliwość działań w pracy z trudnym klientem – aspekty prawne;
- Warunki pracy oraz techniki radzenia sobie z trudnym klientem;
- Uprawnienia wynikające z ochrony prawnej funkcjonariusza publicznego;
- Procedura zgłoszenia przypadków niewłaściwych zachowań wobec pracowników socjalnych;
- Mowa ciała, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.

3. Zmiany przepisów dotyczących domów pomocy społecznej (DPS), w tym odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających tego rodzaju wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych.

- Procedura kierowania/umieszczenia w DPS i przekazywania dokumentów do PCPR;
- Szczegółowe omówienie kwestii dotyczących odpłatności za pobyt w DPS (zmiany decyzji o odpłatności) a potrącenia z ZUS, KRUS;
- Szczegółowe zasady kwalifikacji osób do placówki ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Możliwości prawne do dysponowania 30% dochodem pensjonariusza w przypadku ponoszenia całkowitej odpłatności przez rodzinę;
- Procedura przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w nawiązaniu do przesłanek umieszczenia w DPS;
- Prowadzenie postępowania administracyjnego dotyczącego kierowania i naliczania odpłatności za pobyt w DPS - wydawanie decyzji;
- Ustalenie odpłatności za DPS m.in. czy stosować zasadę proporcjonalności;
- Ustalanie odpłatności dobrowolnej z rodziną;
- Partycypowanie rodziny (zstępnych i wstępnych) w kosztach: postępowania wobec osób zobowiązanych do alimentacji - umowy alimentacyjne i egzekwowanie należności od wstępnych i zstępnych;
- Ustalanie odpłatności osób zobowiązanych i egzekwowanie, w sytuacjach gdy zmieniają miejsce zamieszkania, nie podają aktualnych adresów do przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych;
- Alimentacja od członków rodziny (zstępnych) przebywających za granicą/ustalenie dochodu z osobą zamieszkującą za granicą;
- Pozyskiwanie danych osób zobowiązanych do alimentacji;
- Przesłanki zwolnienia z odpłatności;
- Opłaty według starych i nowych zasad, zwolnienia z opłat, opłaty - pobieranie przez ZUS;

- Kiedy umowa a kiedy decyzja;
- Aspekty prawne dot. zmiany odpłatności za DPS np. zmiana odpłatności mieszkańca za DPS w przypadku uzyskania świadczenia z wyrównaniem; odpłatność w związku ze świadczeniem uzupełniającym;
- Umieszczenie osoby w trybie pilnym, bez jej zgody, w jakich sytuacjach stosować procedurę ubezwłasnowolnienia;
- Wykonanie decyzji kierującej do DPS;
- Majątek osób skierowanych do DPS;
- Ustalenie właściwości organu do kierowania do DPS;
- Kierowanie do DPS osób z zaburzeniami psychicznymi, które są uczestnikami ŚDS, ale wymagają innego typu wsparcia;
- Likwidacja niepodjętych depozytów w DPS.

4. Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych – aspekty prawne.

- Komu można odmówić usług, czy OPS może zmniejszyć wymiar usług opiekuńczych
- Pogłębienie wiedzy z zakresu świadczenia usług opiekuńczych oraz regulacje prawne dot. specjalistycznych usług opiekuńczych;
- Procedury porządkujące podstawowe sfery funkcjonowania DPS uwzględniające prawa i wolności mieszkańców;
- Organizacja czasu wolnego - pomysły na zajęcia;
- Dokumentowanie pracy terapeuty - ocenianie, ewaluacja procesu terapeutycznego;
- Specyfika komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie;
- Indywidualne Plany Wsparcia;
- Najnowsze rekomendacje i stosowane praktyki dotyczące realizacji;
- Realizacja pomocy dla osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo;
- Decyzje przyznające pomoc w formie usług i zmiany decyzji;
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla autystów i osób opiekujących się autystami.

5. Program „Posiłek w szkole i w domu” – aspekty prawne realizacji.

- Sprawozdania;
- Regulacje prawne dotyczące ustalania wysokości świadczenia pieniężnego na zakup żywności;
- Najnowsze rekomendacje i praktyki;
- Czy świadczenia pieniężne z Programu „Posiłek w szkole i w domu” może być przyznane na okres dłuższy niż 1 miesiąc;
- Przyznawanie pomocy na wniosek dyrektora szkoły;
- Program osłonowy.

6. Zmiany w zakresie dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2) tzw. RODO.

- RODO a ustawa o pomocy społecznej;
- Uszczegółowienie informacji dotyczących stosowania przepisów RODO w pomocy społecznej z uwzględnieniem dobrych praktyk;
- Prowadzenie polityki bezpieczeństwa i informacji w zakresie ochrony danych osobowych;
- Rodzaje informacji jakie może gromadzić instytucja;
- Przetwarzanie danych szczególnie chronionych;
- Warunki dopuszczalności udostępniania danych osobowych z akt postępowań prowadzonych przez jednostki pomocy społecznej, w tym podmiotom zewnętrznym.

7. Zmiany dotyczące środowiskowych domów samopomocy (ŚDS), w tym wprowadzone w związku z wejściem w życie Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

- Zmiany w przepisach dot. ŚDS, szczególnie w zakresie odpłatności oraz kierowania osób z ŚDS do DPS;
- Zmiany w rozporządzeniu dot. ŚDS, Program "Za życiem" i jego realizacja;
- Indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego;
- Prowadzenie dokumentacji związanej ze świadczeniem dodatkowych usług opiekuńczych przez pracowników zaangażowanych w pracę na rzecz osób ze spectrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną;
- Wskazanie celowości i zasadności wydatkowania dotacji w ramach Programu "Za Życiem"; jakich specjalistów można zatrudniać;
- Decyzje kierujące do ŚDS tzw. "na zastępstwo";
- Odpłatność za ŚDS w sytuacji gdy uczestnicy nie uczęszczają;
- Skierowanie do ŚDS;
- Ustalenie odpłatności za ŚDS;
- Wywiad środowiskowy - zasady prawidłowego realizowania ustawy "Za życiem";
- Procedura przekazywania dokumentacji w sprawie skierowania do ŚDS.

8. Zmiany przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania bezdomności.

- Porozumienia, umowy ze schroniskami, wyłanianie wykonawcy;
- Zasady kierowania i ustalania odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych (wydawanie decyzji przyznającej schronienie);
- Ponoszenie odpłatności za pobyt w noclegowni;
- Sposoby i działania zapobiegawcze, system wsparcia;

- Efektywna pomoc bezdomnym; kontrakt socjalny z osobą bezdomną a rzeczywistość, praca socjalna z bezdomnymi;
- Narzędzia służące opracowaniu integralnej walki z bezdomnością.

9. Zmiany przepisów w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

- Zasady tworzenia mieszkań chronionych, wymogi mieszkań oraz zasady przyznawania miejsc;
- Kierowanie, umieszczanie i ustalenie odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym;
- Możliwości OPS w partycypowaniu w kosztach;
- Zasady konstruowania uzgodnień dot. pobytu;
- Usamodzielnienie osoby przebywającej w mieszkaniu chronionym;
- Wsparcie mieszkańców mieszkań chronionych.

10. Prawne aspekty działań wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; Program Centra Opiekuńczo – Mieszkalne; Program Usługi dla osób niepełnosprawnych.

- Program wsparcia indywidualnego w COM;
- Zasady dofinansowania programów z SFWON.

11. Realizacja działania 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, (tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych) grupa docelowa programu.

- Zasady tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych, wymogi mieszkań;
- Warunki uzasadniające przyznanie mieszkania chronionego;
- Rola pracownika socjalnego w tworzeniu mieszkań chronionych;
- Jak efektywnie poprowadzić pracę socjalną i wykorzystać istniejące miejsca w mieszkaniu chronionym lub wspomagany w zakresie pracy z osobą niepełnosprawną, wymagającą wsparcia;
- Niniejszy temat z uwzględnieniem potrzeb dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

12. Program „Opieka 75+” - możliwość uzyskania wsparcia finansowego przez gminy w roku 2019 (i w kolejnych latach) w zakresie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym.

- Wypełnienie wniosku;
- Kwalifikowalność do Programu „Opieka 75+” oraz jego realizacja.

13. Działania wynikające z Rządowego Programu Dostępność Plus.

- Zasady przystąpienia do Programu Dostępność Plus, realizacja, efekty wdrażania oraz informacje na temat możliwości wykorzystania Programu przez m.in. ŚDS;
- Poruszenie całej tematyki ustawy o dostępności, w tym szczególnie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz standardzie WCAG 2.1.

14. Szkolenia dla pracowników socjalnych zatrudnionych w domach pomocy społecznej z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom domów.

- Postępowanie z depozytami zmarłych mieszkańców, likwidacja niepodjętych depozytów w DPS;
- Pogłębienie wiedzy, nabycie nowych doświadczeń i umiejętności w wykonywaniu zawodu pracownika socjalnego w DPS;
- Odpowiedzialność prawna pracowników DPS;
- Pełnienie przez pracownika DPS funkcji opiekuna prawnego.

15. Inne propozycje szkoleń dotyczące nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych wprowadzonych w ustawie o pomocy społecznej oraz zmian wprowadzonych w innych ustawach dotyczących obszaru pomocy i integracji społecznej.

- Wdrażanie i prowadzenie CUS (kierowanie zespołami, indywidualne plany usług społecznych);
- Praca w sytuacjach kryzysowych;
- Prowadzenie wywiadów środowiskowych, aktualizacja wywiadów;
- Nowe rozwiązania w ustawie o pomocy społecznej;
- Zagadnienia dot. aspektów pracy pracowników ŚDS - czas pracy podczas wyjazdów z uczestnikami, pobyt całodobowy w sytuacji kryzysowej - możliwość pracy na zlecenie;
- Szkolenie dot. mieszkań chronionych, usamodzielnionych wychowanków MOW, MOS, ZP;
- Szkolenie w obszarze przemocy w rodzinie ;
- Szkolenie - prawa mieszkańców DPS;
- Szkolenie dot. zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej;
- Realizacja ustawy o pomocy społecznej w okresie epidemii COVID-19 – wskazówki praktyczne;
- Wypalenie zawodowe;
- Praca grup roboczych w ramach NK;
- Praktyczne aspekty pracy ZI i GR, w tym „dobre praktyki”;
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego i jej konsekwencje dla praktyki pracy socjalnej;
- Superwizja w pomocy społecznej – warsztaty;
- KPA w postępowaniach z zakresu pomocy społecznej – wykłady, ćwiczenia;

- Interwencja kryzysowa, zespół interdyscyplinarny, nagłe przypadki krok po kroku, jak rozmawiać ze sprawcą i ofiarą;
- Szkolenia dot. przemocy;
- Formalno- prawne podstawy pracy asystenta rodziny;
- Pomoc dla cudzoziemców;
- Organizowanie społeczności lokalnej;
- Procedura Niebieskiej Karty;
- Tarcze antykryzysowe w pomocy społecznej;
- Rozszerzenie konsekwencji braku współpracy;
- Mediacje rodzinne jako sposób rozwiązywania konfliktów;
- Komunikacja interpersonalna, w tym praca z osobami starszymi i osobami z zaburzeniami psychicznymi;
- Asystentura – usługa w systemie wspierania rodzin – wymiar prawny, psychologiczny i metodyczny;
- Praca z dzieckiem dotkniętym przemocą w rodzinie;
- Ustawa antyprzemocowa;
- Sporządzanie profesjonalnych diagnoz potrzeb i mapowanie np. w zakresie usług społecznych;
- Dialog motywacyjny;
- Trening asertywności;
- Jak pracować z osobami zajmującymi się patologicznym zbieractwem;
- Techniki prowadzenia rozmów z klientem, dobór technik indywidualnie do klienta;
- Efektywna praca z osobami ze spectrum autyzmu lub niepełnosprawnością sprzężoną z elementami ustawy "Za Życiem";
- Trening umiejętności komunikacyjnych , w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się osób niemówiących AAC;
- Praca z osobami z niepełnosprawnością sprzężoną.

Opracowanie:
Olsztyn, 29 maja 2020 r.

.....